Lietas arhīva Nr. C-2834-19/35
ECLI:LV:RVPT:2019:0201.C30690418.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2019. gada 1. februāri

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa,
tiesnese Dace Kantsone,
sekretāre Krista Gavriloviča,
piedaloties prasītājai /pers. B/, prasītājas pārstāvei zvērinātai advokātei Andrai Bērzkalnei,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. B/ prasībā pret /pers. D/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Prasītāja /pers.B/ cēlusi tiesā prasību pret atbildētāju /pers. D/ par uzturlīdzekļu piedziņu, kurā lūdz tiesu:

1) piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai līdzekļus 300 EUR apmērā ik mēnesi meitas /pers. G/ uzturēšanai līdz pilngadības sasniegšanai, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas;

2) piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai tiesāšanās izdevumus;

3) noteikt sprieduma nekavējošu izpildi.

Prasība pamatota ar šādiem argumentiem.

[1.1] Pusēm ir kopīga meita /pers. G/, dzimusi 2018. gada 14. decembrī. Puses dzīvo šķirti, meita dzīvo kopā ar prasītāju. Atbildētājs kopš 2017. gada novembra nesniedz līdzekļus meitas uzturam.

[1.2] Meitas uzturam nepieciešami 780 EUR mēnesī, kas ietver izdevumus par ēdināšanu, apģērbu, apaviem, mājokli, tālruni, ārstēšanos, izglītības piederumiem, higiēnas precēm, transportu, peldēšanas un dejošanas nodarbībām, nometnēm, kultūras un izklaides pasākumiem, svinībām, ceļojumiem.

Prasītāja uzskata, ka atbildētājam jāsedz izdevumu daļa 300 EUR mēnesī, jo šādu summu viņš maksāja iepriekš. Atbildētāja ienākumi ir 3000 – 5000 EUR mēnesī.

[1.3] Prasība pamatota ar Civillikuma 177. panta pirmo, otro un ceturto daļu, 179. panta pirmo un otro daļu.

[2] Atbildētājs rakstveida paskaidrojumus par celto prasību nav sniedzis.

[3] Tiesas sēdē prasītāja un viņas pārstāve prasību uzturēja, pamatojoties uz prasības pieteikumā minētajiem argumentiem. Norādīja, ka prasītājas pašas ienākumi ir 500 EUR mēnesī, jo prasītāja ir bērna kopšanas atvaļinājumā, bet pirms tam ienākumi bija apmēram 1000 EUR mēnesī.

Atbildētājs uz tiesas sēdi nebija ieradies, par celto prasību un lietas izskatīšanu viņam paziņots, nosūtot tiesas dokumentus uz deklarētās dzīvesvietas adresi. Par neierašanās iemesliem atbildētājs tiesu nav informējis. Lūgums atlikt lietas izskatīšanu nav saņemts. Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 156. panta pirmo daļu, tiesa nolēma izskatīt lietu bez atbildētāja klātbūtnes.

Motīvu daļa

[4] Tiesa, noklausījusies prasītājas un viņas pārstāves paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi pierādījumus, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnībā, pamatojoties uz turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] No lietas materiālos esošās dzimšanas apliecības kopijas redzams, ka prasītāja un atbildētājs ir 2008. gada 14. decembrī dzimušās nepilngadīgās /pers. G/ vecāki. Bērnam lietas izskatīšanas laikā ir 10 gadi.

Lietā nav strīda, ka pušu meita dzīvo kopā ar prasītāju un prasītāja realizē meitas ikdienas aizgādību.

Civillikuma 179. panta pirmā daļa nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Saskaņā ar Civillikuma 179. panta otro daļu pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka atbildētājam ir pienākums piedalīties meitas uzturēšanā.

[4.2] No prasības pieteikuma izriet, ka kopš 2017. gada novembra atbildētājs līdzekļus meitas uzturēšanai nedod. Atbildētājs šo faktu nav apstrīdējis, savukārt prasītāja ir pierādījusi, ka sedz meitas izdevumus, iesniedzot lietā maksājumu dokumentus par mājokļa izdevumu, apģērba, apavu, telekomunikāciju, ārstniecības, izglītības, interešu izglītības, kultūras, izklaides, ceļojuma izdevumu apmaksu.

No prasītājas iesniegtā aprēķina izriet, ka meitas uzturam nepieciešamo izdevumu apmērs ir 780 EUR mēnesī, ko veido izdevumi par ēdināšanu mājās un skolā 230 EUR, izdevumi par mājokli 111,93 EUR, par mobilo telefonu 9,96 EUR, ārstnieciskie izdevumi 80 EUR, peldēšanas nodarbības 60 EUR, deju nodarbības 27 EUR, nometne 17,91 EUR, svinības 33,33 EUR, kultūras un atpūtas pasākumi 60 EUR, degviela 50 EUR, grāmatas un mācību inventārs 30 EUR, higiēnas preces 20 EUR. Atbildētājs šo izdevumu apmēru nav apstrīdējis. Arī tiesai nav pamata apšaubīt šo izdevumu apmēru, kuru pamatošanai prasītāja ir iesniegusi pierādījumus – maksājumu dokumentus par šo izdevumu apmaksu.

Tiesa atzīst par vispārzināmu, ka bērna uzturēšanas izdevumus veido izdevumi pārtikas, apģērba, apavu iegādei, mājokļa nodrošināšanai, interešu izglītības, atpūtas un izklaides pasākumu nodrošināšanai, veselības aprūpei, un novērtē prasītājas norādīto izdevumu aprēķinu kā reālu un pamatotu.

Kā norādījis Augstākās tiesas Senāts spriedumā lietā Nr. SKC-863/2011, tiesa var atbrīvot lietas dalībniekus no pierādījumu iesniegšanas, ja tā atzīst par vispārzināmu, ka bērnam uzturēšanas izdevumos iekļaujami izdevumi par ēdienu, apģērbu, mājokli, higiēnas piederumiem u.t.t.. Tā kā šīm empīriskām patiesībām (uz pieredzi pamatotām patiesībām) nav faktisku apstākļu nozīmes, bet tās ir tikai secinājumi un loģiski slēdzieni no zināmiem faktiem, tad tās pusēm nav jāpierāda, bet pati tiesa izlieto empīriskās patiesības kā loģiska slēdziena locekļus (sal. Bukovskis V. Civilprocesa mācības grāmata. Rīga: Autora izdevums, 1933., 333.–336.lpp.) (Civilprocesa likuma 96.panta pirmā daļa). Prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu pēc tā prasījuma rakstura nav iespējams precīzi, balstoties uz lietā esošiem pierādījumiem, noteikt konstantu piedzenamo uzturlīdzekļu apjomu (medicīniskie izdevumi atšķiras atkarībā no tā, vai bērns slimo; izdevumi par mājokli atšķiras ziemas un vasaras mēnešos ut.t.). Līdz ar to izdevumu pozīcijās, kuras ir mainīgas, tiesa var noteikt atlīdzību pēc sava taisnīga ieskata, kas pamatots uz visu apstākļu apsvērumu.

[4.3] Atbilstoši Civillikuma 179.panta pirmajai daļai vecāka pienākums piedalīties bērna uzturēšanā saistīts ar vecāka mantisko stāvokli, kā arī ar spējām gūt ienākumus.

No prasītājas paskaidrojuma tiesas sēdē izriet, ka viņas ienākumi šobrīd, esot bērna kopšanas atvaļinājumā, ir 500 EUR mēnesī.

Savukārt atbildētāja ienākumi saskaņā ar lietas materiālos esošo Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas sniegto informāciju ir vidēji 42241,67 NOK mēnesī, kas atbilst 4368,07 EUR.

Ievērojot šo pušu ienākumu samēru un to, ka prasītāja prasa piedzīt mazāk kā pusi no meitai nepieciešamajiem izdevumiem, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnībā, piedzenot no atbildētāja par labu prasītājai līdzekļus 300 EUR apmērā ik mēnesi meitas /pers. G/ uzturēšanai no prasības celšanas dienas līdz bērna pilngadības sasniegšanai, bet ne mazāk Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā (saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumu Nr. 37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2. punktu minimālie uzturlīdzekļi bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai ir 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas).

[5] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 3.punktu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu. Civilprocesa likuma 42. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Tā kā prasītāja saskaņā ar likumu ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas, valsts nodeva 378,64 EUR apmērā piedzenama no atbildētāja valsts labā, kā arī piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,03 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44. panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunktu ar lietas vešanu saistītie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa nepārsniedz 8500 EUR, atlīdzināmi to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 30 procentiem no prasījumu apmierinātās daļas. Saskaņā ar šī panta ceturto daļu, ja prasība ir izskatīta tikai pirmās instances tiesā, atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai nedrīkst pārsniegt 50 procentus no šā panta pirmajā daļā noteiktā maksimālā atlīdzības apmēra. Savukārt šī panta otrā daļa noteic, ka ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no atbildētāja par labu prasītājam, ja viņa prasījums ir apmierināts pilnīgi vai daļēji [..].

Ievērojot minēto, no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami ar lietas vešanu saistītie izdevumi par advokāta sniegto juridisko palīdzību 540 EUR apmērā, kuru apmaksu apliecina lietas materiālos esošais rēķins un maksājumu dokuments.

[6] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205. panta pirmās daļas 1. punktu pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam. Ievērojot minēto un prasītājas lūgumu, tiesa atzīst, ka spriedumam daļā par uzturlīdzekļu piedziņu nosakāma nekavējoša izpilde.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 92.-97.pantu, 189.-193.pantu, tiesa

nosprieda:

Pilnībā apmierināt prasību.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus meitas /pers. G/, personas kods /personas kods/, uzturam 300 EUR (trīs simti *euro*, 00 centi) mēnesī, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2018. gada 24. augusta līdz bērna pilngadībai.

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam izpildāms nekavējoties, veicot samaksu /pers. B/, personas kods /personas kods/, kontā Nr. LV75PARX0001614510002 AS "Citadele banka".

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, ar lietas vešanu saistītos izdevumus 540 EUR (pieci simti četrdesmit *euro*, 00 centi).

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 378,64 EUR (trīs simti septiņdesmit astoņi *euro*, 64 centi), kas iemaksājama Valsts kases kontā Nr. LV55TREL1060190911200, norādot iemaksas mērķi - valsts nodeva lietā Nr. C30690418.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,03 EUR (trīs *euro,* 03 centi) apmērā, kas iemaksājami Tiesu administrācijai Valsts kases kontā Nr. LV51TREL2190458019000, norādot iemaksas mērķi - ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi lietā Nr. C30690418.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Maksājuma dokumenti par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu sprieduma labprātīgas izpildes termiņā iesniedzami Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese (paraksts) Dace Kantsone